

dr Joanna Kalejta

Narzędzia Europass w pracy doradcy zawodowego

Doradca zawodowy ma wiele możliwości rozwoju własnego warsztatu pracy. Powstają nowe platformy, podręczniki, testy i ćwiczenia. Każda metoda pracy wspierająca dzieci i młodzież w rozwijaniu ich talentów, pasji i umiejętności jest przejawem dbałości o młode pokolenie. Jako doradca zawodowy, pracujący przy projektach unijnych, zachęcam do skorzystania z narzędzi, które rozwijane są dzięki zaangażowaniu pracowników Krajowego Centrum Europass i Euroguidance.

Polityka Unii Europejskiej w dziedzinie edukacji obfituje w działania dotyczące wspierania krajów w zakresie aktualnych potrzeb zmieniającego się rynku pracy, umiejętnego wzmocnienia potencjału ludzkiego, zapobiegania wykluczeniu społecznemu czy kompetentnego adaptowania młodych osób do podejmowania odpowiedniej ścieżki kariery zawodowej. Komisja Europejska skupia swoje wysiłki wokół współpracy z krajowymi decydentami, wspierając tworzenie dokumentów strategicznych oraz ewaluowanie i monitorowanie systemów edukacji szkolnej.

Od ponad 30 lat zasadniczym wsparciem dla systemu edukacji jest program Erasmus+, promujący mobilność nauczycieli i uczniów. Państwa członkowskie Unii Europejskiej określając obszary priorytetowe uznały, że bieżącym wyzwaniem jest rozwijanie kompetencji kluczowych, którym przyświeca idea tzw. kształcenia przez całe życie (Lifelong Learning Programme¹). Efektem tych działań jest m.in. wdrożenie w Polsce ważnych reform, takich jak rozwój krajowych ram kwalifikacji² i odniesienie ich do europejskich ram kwalifikacji (EQF). Polska Rama Kwalifikacji (PRK) to układ odniesienia dla kwalifikacji nadawanych w Polsce. Każdy z opracowanych ośmiu poziomów opisywany jest za pomocą ogólnych charakterystyk zakresu oraz stopnia skomplikowania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, wymaganych od osób posiadających kwalifikacje danego poziomu³. Ramy uwzględniają uniwersalne charakterystyki kwalifikacji nadawanych w kształceniu ogólnym, zawodowym, a także w szkolnictwie wyższym.

¹ <https://illplatform.eu/> [data dostępu: 18.07.2023].

² <https://illplatform.eu/policy-areas/skills-and-qualifications/> [data dostępu: 18.07.2023].

³ <https://prk.men.gov.pl/polska-rama-kwalifikacji-prk> [data dostępu: 18.07.2023].

W komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, zatytułowanym „Budowa silniejszej Europy: rola polityki dotyczącej młodzieży, edukacji i kultury”⁴, zaproponowano pakiet inicjatyw podkreślających zasadniczą rolę edukacji, młodzieży i kultury w tworzeniu przyszłości Europy. Zaprezentowano wizję wzmocnienia edukacji w ramach europejskiego obszaru edukacji, wzajemnego uznawania dyplomów i okresów studiów za granicą, nauki języków, wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem. Profesję nauczyciela oraz innowacje i technologie cyfrowe uznano za kluczowe obszary współpracy UE w dziedzinie edukacji szkolnej⁵. Przyszłością unijnej polityki oświatowej są działania nastawione na rozwój kompetencji nauczycieli i jakość szkoleń, które realizują, zwiększenie dostępności i wykorzystania dobrej jakości narzędzi i materiałów edukacyjnych, a także wsparcie kadry kierowniczej w zakresie zarządzania placówkami edukacyjnymi.

Powyższe cele są realizowane w oparciu o program Erasmus+ oraz obecną współpracę międzynarodową w dziedzinie kształcenia i szkolenia. Aby wzmocnić potencjał uczestników mobilności, podkreślać nabyte przez nich umiejętności, wiedzę i kompetencje, warto skorzystać z narzędzi Europass, dostępnych online, a przede wszystkim bezpłatnie.

Decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 kwietnia 2018 roku wprowadzono pakiet narzędzi Europass. W Polsce działania programu koordynuje Krajowe Centrum Europass⁶, zlokalizowane w Warszawie. **Europass to zestaw narzędzi i dokumentów, które ułatwiają prezentację wiedzy, umiejętności i doświadczenia uczestnika działań edukacyjnych w uniwersalny sposób na terenie Europy**⁷. Skierowany jest do osób związanych z edukacją, m.in. organizatorów kształcenia i szkolenia, doradców zawodowych, pracodawców, publicznych służb zatrudnienia, partnerów społecznych, podmiotów prowadzących pracę z młodzieżą, organizacji młodzieżowych, organizacji wolontariackich i decydentów⁸. Dodatkowym atutem jest stały dostęp do aktualnych ofert pracy i nauki na obszarze Unii Europejskiej⁹.

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52018DC0268> [data dostępu: 18.07.2023].

⁵ <https://education.ec.europa.eu/pl/education-levels/school-education/about-school-education> [data dostępu: 18.07.2023].

⁶ <https://twoj-europass.org.pl/> [data dostępu: 18.07.2023].

⁷ <https://europa.eu/europass/pl/what-europass-1> [data dostępu: 18.07.2023].

⁸ <https://europa.eu/europass/pl/what-europass-1> [data dostępu: 18.07.2023].

⁹ <https://www.eurodesk.pl/euronavigator/pl0010000464> [data dostępu: 18.07.2023].

Podczas zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, lekcji wychowawczych czy wdrażanego od września 2023 roku przedmiotu *biznes i zarządzanie*, zachęcam do skorzystania z dostępnych online wzorów następujących narzędzi Europass:

Lp.	Nazwa narzędzia	Odbiorcy	Charakterystyka
1.	Profil Europass ¹⁰	<ul style="list-style-type: none"> – osoby pracujące – mogą one rejestrować swoje doświadczenie zawodowe i zarządzać swoim rozwojem zawodowym, – uczniowie i studenci (rejestracja aktualnych osiągnięć edukacyjnych), – wolontariusze, – osoby poszukujące pracy lub zainteresowane zmianą pracy, – osoby zainteresowane walidacją nauczania pozaformalnego i nieformalnego 	<ul style="list-style-type: none"> – opis wszystkich etapów doświadczenia zawodowego, kształcenia i szkolenia, znajomości języków, umiejętności cyfrowych, projektów, wolontariatu oraz osiągnięć, – możliwość utworzenia własnej biblioteki Europass (przechowywanie m.in. dyplomów, listów referencyjnych), – możliwość udostępnienia swojego profilu potencjalnemu pracodawcy jako część podania o pracę
2.	Europass – Mobilność ¹¹	<ul style="list-style-type: none"> – uczniowie i studenci, którzy odbywali staż zagraniczny lub studiowali przez semestr na zagranicznej uczelni 	<ul style="list-style-type: none"> – dokument potwierdzający realizację stażu/semestru studiów za granicą
3.	Suplement do Dyplomu Szkoły Wyższej ¹²	<ul style="list-style-type: none"> – studenci 	<ul style="list-style-type: none"> – dokument zawiera informacje, które umożliwiają pracodawcom i instytucjom edukacyjnym zrozumienie kwalifikacji absolwenta uczelni wyższej, – opis osiągnięć studenta (program studiów, punktacja)
4.	Suplement do Dyplomu Potwierdzającego Kwalifikacje Zawodowe ¹³	<ul style="list-style-type: none"> – osoby, które zdały egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe 	<ul style="list-style-type: none"> – dokument zawiera informacje, które umożliwiają pracodawcom i instytucjom edukacyjnym zrozumienie kwalifikacji absolwenta szkoły ponadpodstawowej, – opis osiągnięć ucznia
5.	Suplement do Dyplomu Mistrzowskiego i Świadectwa Czeladniczego ¹⁴	<ul style="list-style-type: none"> – osoby, które zdały egzamin mistrzowski 	<ul style="list-style-type: none"> – dokument zawiera informacje, które umożliwiają pracodawcom i instytucjom edukacyjnym zrozumienie kwalifikacji absolwenta szkoły ponadpodstawowej, – opis osiągnięć ucznia

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://europa.eu/europass/pl> [data dostępu: 19.07.2023].

¹⁰ <https://europa.eu/europass/pl/narzedzia-europass/profil-europass> [data dostępu: 19.07.2023].

¹¹ <https://europa.eu/europass/pl/work-europe/mobility> [data dostępu: 19.07.2023].

¹² <https://europa.eu/europass/pl/learn-europe/diploma-supplement> [data dostępu: 19.07.2023].

¹³ <https://europa.eu/europass/pl/learn-europe/certificate-supplement> [data dostępu: 19.07.2023].

¹⁴ <https://twoj-europass.org.pl/dokumenty/suplement-do-dyplomu-potwierdzajacego-kwalifikacje-zawodowe/> [data dostępu: 19.07.2023].

Krajowe Centrum Europass potwierdza dokument Europass Mobilność. Dodatkowo udostępnia wzory dokumentów, takich jak: Suplement do Dyplomu Szkoły Wyższej, Suplement do Dyplomu Potwierdzającego Kwalifikacje Zawodowe, Suplement do Dyplomu Mistrzowskiego i Świadectwa Czeladniczego.

Jako koordynatorka kilku projektów mobilnościowych, zachęcam do wykorzystania dokumentu Europass – Mobilność w celu wspierania uczniów/studentów do analizowania, aktualizowania i dzielenia się nabytymi umiejętnościami oraz wiedzą uczestników.

W ramach projektów Erasmus+, współfinansowanych z Unii Europejskiej, kładzie się nacisk na poradnictwo i doradztwo zawodowe. Już na etapie pisania projektu koordynatorzy identyfikują potrzeby jego uczestników, zachęcają do aktywizacji i rozbudowy ścieżki kariery zawodowej zgodnie z kierunkiem kształcenia lub wspierają nowe wybory zawodowe. Nierzadko doradca zawodowy wspiera uczestników mobilności na każdym etapie realizacji projektu, od momentu zrozumienia własnych potrzeb młodego człowieka po satysfakcję z odbywania praktyki zawodowej we właściwym miejscu. Celem działań doradcy zawodowego w projekcie jest głównie przygotowanie młodzieży do podjęcia praktyki zgodnej ze ścieżką kariery zawodowej, wspólne konstruowanie planów edukacyjno-zawodowych mogących mieć wpływ na wybór/rozwój zawodu w przyszłości oraz wspieranie młodej osoby w podejmowaniu świadomych decyzji zawodowych. Rolą doradcy zawodowego jest więc przygotowanie i wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjno-zawodowych, które w praktyce przekładają się na wybór potencjalnego zatrudnienia, prowadzącej do niego ścieżki kształcenia, planowanie, rozwój i zarządzanie karierą zawodową. Dokumentem potwierdzającym udział młodzieży na mobilnościach był Europass – Mobilność, dzięki czemu uczniowie otrzymali dokumenty poświadczające ich doświadczenie i nabyte osiągnięcia zawodowe.

Warto zwrócić uwagę na to, że Portfolio Europass można regularnie aktualizować, tworzyć bogate dokumenty aplikacyjne, zachęcające pracodawców do zatrudnienia; pozwala także na wyszukiwanie ofert pracy zgodnych z profilem zainteresowania odbiorców powyższych narzędzi.

Netografia i literatura:

1. <https://education.ec.europa.eu/pl/education-levels/school-education/about-school-education>
2. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52018DC0268>
3. <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=CELEX:52018DC0268#footnote21>
4. <https://europa.eu/europass/pl/learn-europe/certificate-supplement>
5. <https://europa.eu/europass/pl/learn-europe/diploma-supplement>
6. <https://europa.eu/europass/pl/narzedzia-europass/profil-europass>
7. <https://europa.eu/europass/pl/what-europass-1>
8. <https://europa.eu/europass/pl/work-europe/mobility>
9. <https://illplatform.eu/>
10. <https://illplatform.eu/policy-areas/skills-and-qualifications/>
11. <https://prk.men.gov.pl/polska-rama-kwalifikacji-prk/>
12. <https://twoj-europass.org.pl/>
13. <https://twoj-europass.org.pl/dokumenty/suplement-do-dyplomu-potwierdzajacego-kwalifikacje-zawodowe/>
14. <https://www.eurodesk.pl/euronavigator/pl0010000464>
15. Kalejta J., *Planowanie przyszłości zawodowej uczniów na przykładzie projektu „Sukces zawodowy w Europie” realizowanego w sektorze kształcenie i szkolenia zawodowe*, praca dyplomowa, Suwałki 2019.